

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
และประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
The Relationship Between Academic Leadership of School
Administrators and Efficiency of Academic Administration in Small
Schools Under the Office of Sukhothai Primary Educational
Service Area 2

ณัฐชยา กุลทนาวงษ์¹ หยกแก้ว กมลวรเดช² สุกัญญา รุจิเมธาภาส³
Natchaya Kultanawong, Yokkaew Kamolvoradej, Sukunya Rujimethabhas

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 และ 3) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการและประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 275 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ สมรรถนะในการ

Received: 2023-04-20 Revised: 2023-06-30 Accepted: 2023-06-30

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Education Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: Natchayakultanawong@gmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรคุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Lecturer, Graduate School Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: yokkaew.kam@live.ur.ac.th

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรคุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ Educational Administration Master of Education, Uttaradit Rajabhat University, Thailand. E-mail: sukanya.tho@live.ur.ac.th

สร้างเครือข่ายทางการศึกษา , สมรรถนะในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรและผู้เรียน , สมรรถนะส่วนบุคคล , สมรรถนะในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสมรรถนะในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ตามลำดับ 2) ระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา , ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ , ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา , ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนการเรียนรู้ , ด้านการนิเทศภายใน และ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ และ 3) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ (Keywords) : ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

Abstract

The purpose of this Research were to study 1) the Level of academic leadership of administrators in small school under the Office of Sukhothai Primary Educational Service Area 2. 2) the Level of efficiency of academic administration in small school under the Office of Sukhothai Primary Educational Service Area 2. 3) the relationship Between academic leadership of administrators and efficiency of academic administration in small school under the Office of Sukhothai Primary Educational Service Area 2. The Instrument was five rating scale questionnaire. The sample were 275 teachers and administrators in small school under the Office of Sukhothai Primary Educational Service Area 2. The statistics for Data analyze were frequency, mean, standard deviation and pearson product moment correlation Coefficient. The finding were as follows: 1) The academic leadership of administrators in overall were at high level. Ranking by mean score from high to low were competency in creating network education, staff and students development, personal performance, curriculum development and Learning process and defining vision mission and objective. 2) The efficiency of academic administration in overall were at high level. Ranking by mean score from high to low were the Development of media innovation and technology, learning process, Internal Quality assurance , measurement and evaluation , Internal supervision and curriculum. 3) The

relationship Between academic leadership of School administrators and efficiency of academic administration in Small School Under The Office of Sukhothai Primary educational service area 2 correlate at highest positive level with the statistical significance level at 0.01

Keywords: Academic Leadership; Efficiency of Academic Administration

บทนำ (Introduction)

การบริหารการศึกษาของไทยตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาพุทธศักราช 2550 แบ่งการบริหารออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบุคลากร ฝ่ายงบประมาณ และฝ่ายบริหารทั่วไป โดยถือว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนการศึกษา เพราะงานวิชาการเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดีตามที่สังคมต้องการ (รัชนิกร กุฎิสี, 2561) โดยมีการจัดมวลประสบการณ์ให้ผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่การจัดการศึกษาในเนื้อหาวิชาหลักเพื่อพัฒนาความรู้ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนมีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาให้สามารถกลับมาเข้ารับการศึกษาได้ตามปกติ หรือส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาที่ดีขึ้นไปตามความศักยภาพของตนเอง

ในการดำเนินงานด้านวิชาการเหล่านี้ ผู้บริหารจัดได้ว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการดำเนินงาน โดยเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาเพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส หรืออุปสรรค เพื่อนำมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และหลักสูตรของสถานศึกษาร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษา โดยอาศัยการบริหารจัดการภายในองค์กรและอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกเพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม ทำให้ผู้เรียนสามารถอยู่ในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ

ทั้งนี้ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่เป็นการตั้งเป้าหมายไว้เท่านั้น แต่เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพของผู้เรียนตามที่ต้องการ การกำหนดเป้าหมายแล้วดำเนินการตามปกติอย่างเดียวอาจยังไม่เพียงพอซึ่งเมื่อดูจากบริบทของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 แล้วพบว่า ถึงแม้จะมีการส่งเสริมและสนับสนุนจุดเน้นด้านวิชาการเป็นหลัก แต่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็กจากคะแนนการทดสอบระดับชาติต่าง ๆ ตามการรายงานผลในแผนปฏิบัติการประจำปี 2564 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2, 2564) มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกปี นั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารต้องมีการจัดการด้านกระบวนการการดำเนินงานเพื่อให้สามารถทำงานได้ตรงจุดและนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ได้ โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการชักนำบุคลากรให้เข้ามามีส่วนร่วมในการในการ

วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา ส่งเสริมการกำหนดเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมและสามารถนำไปปฏิบัติได้ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามสภาพจริง มีการจัดหาปัจจัยสนับสนุนการทำงานต่าง ๆ ให้บุคลากรสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ ถูกต้อง และรวดเร็ว ตลอดจนมีการตรวจสอบความก้าวหน้าของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นระยะ ว่าสอดคล้องกับเป้าหมายหรือไม่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานระหว่างทางที่จะเกิดขึ้นต่อไปให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งกระบวนการบริหารจัดการเหล่านี้ถือเป็นประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะส่งผลต่อไปถึงผลลัพธ์ที่พึงให้เกิดกับผู้เรียนได้ในอนาคต

จากเหตุและผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เพื่อจะศึกษาว่าตัวแปรตัวใดที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกัน เพื่อจัดหมวดหมู่ตัวแปรและนำไปสู่การต่อยอดการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการและประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวนทั้งสิ้น 505 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 97 คน ครูผู้สอนจำนวน 408 คน จากโรงเรียนจำนวน 111 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2565 ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 275 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 78 คน และครูจำนวน 197 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจรายการ (checklist) ซึ่งประกอบไปด้วยเพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

ซึ่งแบบสอบถามถูกตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Items Objective Congruency: IOC) ระหว่าง 0.8 – 1.0 แล้วจึงทำไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) พบว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.987 ซึ่งสามารถนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 275 คน และติดตามเพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับคืนมาไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนข้อมูลทั้งหมด แล้วทำการคัดเลือกไว้เฉพาะฉบับที่มีการตอบกลับสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ , ค่าร้อยละ , ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของ

แบบสอบถาม

โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันสัน (Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ได้กลับคืนมา 250 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.91 ผู้วิจัยนำเสนอผลวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ด้าน	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ที่
ที่	สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 (A)				
1	สมรรถนะในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย (A ₁)	4.08	0.78	มาก	5
2	สมรรถนะในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ (A ₂)	4.08	0.76	มาก	4
3	สมรรถนะในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรและผู้เรียน (A ₃)	4.24	0.60	มาก	2
4	สมรรถนะส่วนบุคคล (A ₄)	4.22	0.73	มาก	3
5	สมรรถนะในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา (A ₅)	4.25	0.62	มาก	1
	รวม	4.18	0.65	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมรรถนะในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา (\bar{X} = 4.25) รองลงมา คือ สมรรถนะในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรและผู้เรียน (\bar{X} = 4.24) , สมรรถนะส่วนบุคคล (\bar{X} = 4.22) , สมรรถนะในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.08) และสมรรถนะในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย (\bar{X} = 4.08) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ตารางแสดงระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ด้าน	ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ที่ ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัยเขต 2 (B)	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ที่
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (B_1)	4.11	0.68	มาก	6
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (B_2)	4.31	0.67	มาก	2
3	ด้านการนิเทศภายใน (B_3)	4.15	0.65	มาก	5
4	ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนการเรียนรู้ (B_4)	4.22	0.69	มาก	4
5	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (B_5)	4.34	0.76	มาก	1
6	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (B_6)	4.24	0.68	มาก	3
รวม		4.24	0.61	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (\bar{X} = 4.34) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.31) , ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (\bar{X} = 4.24) , ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.22) , ด้านการนิเทศภายใน (\bar{X} = 4.15) และ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (\bar{X} = 4.11) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ตารางแสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ตัวแปร	B ₁	B ₂	B ₃	B ₄	B ₅	B ₆	B
A ₁	0.747**	0.731**	0.699**	0.695**	0.478**	0.758**	0.756**
A ₂	0.759**	0.797**	0.810**	0.749**	0.511**	0.736**	0.807**
A ₃	0.842**	0.830**	0.807**	0.761**	0.637**	0.846**	0.873**
A ₄	0.801**	0.829**	0.825**	0.769**	0.546**	0.813**	0.847**
A ₅	0.829**	0.828**	0.860**	0.800**	0.636**	0.820**	0.884**
A	0.856**	0.867**	0.863**	0.814**	0.599**	0.855**	0.897**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก (A) และประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก (B) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวม (A) กับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการแต่ละด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ(A)กับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (B₂) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก กว่าด้านอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กในภาพรวม (B) กับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารศึกษาในแต่ละด้าน พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ (B) กับภาวะผู้นำทางวิชาการด้านสมรรถนะในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา (A₆) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก กว่าด้านอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการ (A) และประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ (B) ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ตัวแปร	n	$r_{x,y}$	P - value
ภาวะผู้นำทางวิชาการ (A) และประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ (B) ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก	250	0.897	0.00

จากตารางที่ 4 พบว่า $r_{x,y} = 0.897$ แสดงว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ (A) และระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ (B) ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงสุด และค่า $p = 0.00$ แสดงว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ (A) และระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ (B) ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และพบว่า สมรรถนะในการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมาคือ สมรรถนะในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรและผู้เรียน ($\bar{X} = 4.24$) และ สมรรถนะส่วนบุคคล ($\bar{X} = 4.22$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปานหทัย ธรรมรัตน์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิวัฒน์ นิยมปรังค์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดแคลนทรัพยากรในการบริหารจัดการหลาย ๆ ด้าน และเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนสถานศึกษาและผู้เรียนได้ตามเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการสร้างความสัมพันธ์หรือความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากรและแบ่งปันข้อมูลทางการศึกษาโดยใช้ความสามารถเฉพาะตัวด้านต่าง ๆ ตลอดจนมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อที่จะนำความรู้มาพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิวัฒน์นิ่มชัช ชัยภัทรโรวัต (2564) ที่ว่า ผู้บริหารควรมีสมรรถนะในการพัฒนาตนเองซึ่งเป็นสมรรถนะส่วนบุคคล และควรมีสมรรถนะในการพัฒนาบุคลากร ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สอดคล้องกับ เทอมศักดิ์ จันทิมา (2560) ที่ว่าการบริหารงานวิชาการโดยใช้เครือข่ายของสถานศึกษา ช่วยให้การดำเนินงานทางวิชาการขับเคลื่อนไปได้ ทั้งด้านการพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และการส่งเสริมบุคลากร สอดคล้องกับ กิริตา บุญศัพท์ (2563) ที่ว่าการพัฒนาครูและการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน และการสร้างเครือข่ายทาง

การศึกษา เป็นการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ให้สูงขึ้นเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่เป้าหมายได้

2. จากผลการศึกษาระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 พบว่า อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.24) และพบว่า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = 4.34) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.31) และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (\bar{X} = 4.24) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของสำนักงานในส่วนของกลยุทธ์ที่ 2 และ 3 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่ 5 ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่เน้นการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง ทำให้สถานศึกษาในสังกัดมองเห็นขั้นตอนและกระบวนการในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็กที่อยู่ในสังกัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรียัน ปิ่นเครือ (2561) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ระดับมากทุกด้าน ทั้งการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ตลอดจนการประกันคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นवलจันทร์ แสงอุไร (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยการบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความสามารถของครูและผู้บริหารในสถานศึกษา บุคลากรต้องมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองและวิชาชีพโดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันท์ทิพย์ จามิตร (2562) ที่ว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการเกิดจากความสามารถในการดำเนินงานตามขอบข่ายกระบวนการ ตั้งแต่งานหลักสูตรงานการจัดการเรียนรู้ งานประกันคุณภาพการศึกษา โดยทุกการปฏิบัติงานในแต่ละส่วนต้องตอบสนองเป้าหมายอันเดียวกันของโรงเรียน สอดคล้องกับ อติพงษ์ สุขนาคน (2560) ที่ว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการคือ คุณสมบัติของครู ผู้บริหาร ผู้เรียน และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยครูต้องเข้าใจในหลักสูตรและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้บุคลากรรู้จักใช้สื่อ นวัตกรรม มาจัดกระบวนการทำงานให้ชัดเจนเป็นลำดับขั้น อันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการได้

3. จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการและประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า มีความสัมพันธ์กันมากในทิศทางบวก ระดับมาก ($r=0.897$) และสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั้นแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน ยังมีภาวะผู้นำทางวิชาการมาก ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการย่อมมากตามไปด้วย หรือ ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการมาก ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารย่อมมากด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ เพ็ชรรัตน์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก ($r=0.915$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ นฤมล เพ็ญศิริ (2561) ที่กล่าวว่า เพื่อให้การทำงานบรรลุจุดหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่แสดงออกถึงบุคลิกภาพพิเศษที่สามารถบังคับบัญชาผู้อื่นได้ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่และอำนาจบารมี บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ และการตัดสินใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วยการบริหารจัดการของผู้บริหารเอง และการบริหารด้านวิชาการ การเงิน ทรัพยากร และบุคลากรอย่างมีคุณภาพ ซึ่งเป็นงานที่มีความละเอียดอ่อนสูง และกระบวนการในการบริหารจัดการต้องสัมพันธ์กับชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ เบญจภรณ์ รัญธนา (2560) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีภาวะความเป็นผู้นำ จึงจะทำให้การเรียนรู้ในสถานศึกษาเกิดคุณภาพได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอารี ภูมิพันธุ์ (2555) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการบริหารตามขอบข่าย โดยยึดงานวิชาการเป็นหลัก เอาใจใส่กำกับ ดูแล และติดตาม ทำให้การดำเนินงานเป็นระบบ มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยพบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในส่วนของสมรรถนะการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และสมรรถนะในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ควรให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา แต่ไม่ลืมที่จะทำการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายอย่างชัดเจนและรูปธรรม เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นขั้นตอน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 อยู่ในระดับมาก โดย 3 อันดับแรก คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา , ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรส่งเสริม การพัฒนาระบบการเรียนรู้โดยนำสื่อและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยบริหารจัดการ เพื่อขับเคลื่อนหรือรักษามาตรฐานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระบบประกันคุณภาพที่สถานศึกษาตั้งไว้

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาให้ละเอียดขึ้นว่าตัวแปรย่อยใดบ้างที่ส่งผลต่อกัน
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัย องค์ประกอบที่มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
3. ควรศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในอนาคต

เอกสารอ้างอิง(References)

- กิริตา บุญศัพท์. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 33*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- จันทร์ทิพย์ จามิตร โสภณ เพ็ชรพวง และบรรจง เจริญสุข. (2562). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 11(2), 15-20.
- เทอดศักดิ์ จันทร์มา ไพโรจน์ รัตนชูวงศ์ และประเวศ เวชชะ. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้เครือข่ายของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. *พินเนศวร์สาร*. 13(1), 118-130.
- ธีรวัฒน์ นิมปรังค์. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- ธีรุตม์ณัชชัย ชัยภัทรโธชาติ. (2564). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- นวลจันทร์ แสงอุไร. (2559). การใช้อำนาจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- นฤมล เพ็ญสิริวรรณ. (2561). ภาวะผู้นำกับการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด. วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์. 4(2), 119-125.
- เบญจภรณ์ รัญระนา. (2560). องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 7(2), 97-107.
- ปานหทัย ธรรมรัตน์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542 , 14 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. 116(74ก). 1/19.
- พรทิพย์ เพ็ชรรัตน์. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- รัชนิกร กุฎีศรี. (2561). ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ 2564. (2564). สืบค้น 10 สิงหาคม 2565, จาก <http://sukhothai2.go.th>
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรียันต์ ปินเครือ. (2561). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. 15(2), 38.

- อดิพงษ์ สุขนาค. (2560). การสังเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้นขององค์ประกอบเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อารี ภูมิพันธ์. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.